

T.C. MİLLÎ HAREKET PARTİSİ	
T.C. M.M. GRUP BAŞKANLIĞI	
Tarih:	03.11.2014
Sayı:	2014/1129

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

4572 sayılı Tarım Satış Kooperatif ve Birlikleri Hakkında Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifim gerekçesi ile birlikte ekte sunulmaktadır.

Gereğini arz ederim.

Saygılarımla.

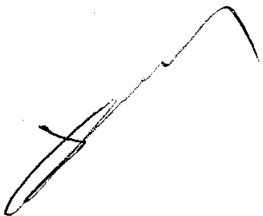

(1) Erkan AKÇAY
MHP Manisa Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI				
Tali Komisyon	Tarım, Orman ve Köylere Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji			
Esas Komisyon	Plan ve Bütçe			
Tarih:	19 Kasım 2014	E. No:	2/2153	
Yen. Uzm.	Bşk. Yrd.	Başkan	Gn. Sek. Yrd.	Gn. Sek.
				
TBMM BAŞKANI				

TBMM KANUNLAR ve KARARLAR BŞK. LİĞİ
03 Kasım 2014
Numara:

T E M M KÜTÜPHANE VE ARŞİV BİRL. BAŞKANLIĞI
03 Kasım 2014
No : 348112

GENEL GEREKÇE

Türkiye’de 462 bin hektar alanda ortalama 4 milyon ton üzüm üretilmektedir. Bu üzümün yüzde 52’si sofralık, yüzde 38’i kurutmalık, yüzde 10’u şaraplıktır. Türkiye, dünya üzüm üretiminde 6’ncı, çekirdeksiz kuru üzüm ihracatında ise yüzde 25’lik payla birincidir.

Türkiye’deki kurutmalık üzümün yüzde 88’i, sofralık üzümün yüzde 16’sı Manisa’da üretilmektedir. Sadece Manisa’da 100 bin aile geçimini üzümden sağlamaktadır.

Ülkemizde kuru üzüm ihracatından 2012-2013 sezonunda 520 milyon dolar, 2013-2014 sezonunda ise 182 bin ton kuru üzümünden 453 milyon dolar döviz elde edilmiştir. 2013-2014 sezonunda sadece Alaşehir Gümrük Kapısından 190 bin ton yaş üzüm ihraç edilerek 140 milyon dolar döviz sağlanmıştır.

Her hasat dönemi öncesinde üzüm rekoltesinin yüksek olduğu yönündeki açıklamalar nedeniyle üzüm fiyatları düşmekte, borç içindeki çiftçiler de üzümlerini ucuza satmak zorunda kalmaktadır. Nitekim 2013-2014 sezonunda kuru üzüm rekoltesi 242 bin ton olarak açıklanmış ancak rekolte 175 bin ton olarak gerçekleşmiştir. 2014-2015 sezonunda 328-350 bin ton olarak açıklanan kuru üzüm rekoltesinin yaklaşık 240 bin ton olarak gerçekleşmesi beklenmektedir. Yüksek rekolte açıklamaları nedeniyle 2013-2014 sezonunda 5 lira 70 kuruşa çıkan kuru üzüm fiyatı 2 lira 45 kuruşa düşmüştür.

Üzüm Tarım Satış Kooperatifleri Birliğinin kuru üzüm fiyatlarına göre yaş üzüm fiyatları belirlenmektedir. Üzümler ağustos ayında toplanmaya başlanırken kuru üzüm fiyatları eylül ayında açıklandığı için üreticiler üzümlerini yaş veya kurutmalık satma konusunda ciddi sıkıntı yaşamaktadır. Fiyatların geç açıklanması, olgunlaşmamış üzümlerin ihraç edilmesi ve ihracat teşvikinin düşük olması nedeniyle yaş üzüm fiyatları düşmektedir.

2002 yılında kilogramı 70-80 kuruş olan yaş üzümün kilogramı bugün 70 kuruş ile 100 kuruş arasındadır. Suma fabrikalarının özelleştirilmesinden dolayı sumalık (şaraplık) üzümün kilosu 25 kuruşa düşmüştür.

Yaş üzüm için sadece ihracatçıya destek primi verilmektedir. Üretici destek priminden yararlanamamaktadır.

Yurtdışından kaçak olarak getirilen üzümler hem iç piyasada fiyatın düşmesine neden olmakta hem de Türk üzümünün içine karıştırılarak yurt dışına satılıp kalitemizi tehdit etmektedir.

18/2/2009 tarihli ve 5838 sayılı Kanun ve 17/6/2009 tarihli 5909 sayılı Kanun ile; 4749 sayılı Kamu Finansmanı Kanununa geçici maddeler eklenerek TMO’ya arz fazlası fındık sorununu çözmek için 1 milyar TL kaynak aktarılırken TARİŞ’e arz fazlası çekirdeksiz kuru üzümün finansmanında kullanılmak üzere 80 milyon TL’lik kaynak aktarılmasına yönelik teklifimiz AKP tarafından reddedilmiştir.

Ülkemizde faaliyet gösteren Tarım Satış Kooperatifleri ve Birlikleri, 1964 yılından itibaren devlet adına ürün alımı ve satımı için görevlendirilmiş ve bu yıldan itibaren birliklerin amacı, devlet adına ürün mübayaası etmek ve tarım politikasının bir aracı olarak tarım ürünleri piyasasını düzenlemek olmuştur. Bu süreç 1994 yılında bitmiştir. Bu tarihten itibaren birliklerin ürün alımları Devlet Destekleme Fiyat İstikrar Fonu (DFİF) kaynaklarından sağlanan kredilerle gerçekleştirilmiştir.

Tarım Satış Kooperatifleri ve Birliklerinin faaliyetlerini yeniden düzenleyen 4572 sayılı Kanun 16 Haziran 2000 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Bu kanun ile o dönemde Dünya

Bankasından sağlanan kredi desteği ile Tarım Reformu Uygulama Projesi (ARİP) hayata geçirilmiş ve bu proje kapsamında tarım satış kooperatifleri ve birliklerini Yeniden Yapılandırma Dönemi başlamıştır. 2000 yılında ARİP projesi çerçevesinde Dünya Bankasından alınan krediyle oluşturulan toplam 250 milyonluk DFİF kredisi, Yeniden Yapılandırma Kurulu marifetiyle 2000-2008 yılları arasında ürün alım finansmanında kredi olarak kullanılmıştır.

2007 yılından beri Devletten DFİF kredisi dâhil hiçbir yardım alamayan ürün alımını ve diğerk faaliyetlerini kendi öz kaynakları ve özel banka kredileriyle gerçekleştiren Üzüm Tarım Satış Kooperatifleri Birliđi'nin (TARİŞ) öz kaynakları erimeye başlamıştır. Üzüm Tarım Satış Kooperatifleri Birliđi kaynak yetersizliği nedeniyle piyasayı regüle edecek alım yapamamakta bu nedenle de üzüm fiyatları düşmektedir. Nitekim, 2002-2003 sezonunda üretilen 231 ton kuru üzümün yüzde 33'ünü yani yaklaşık 76 bin tonunu alan Üzüm Tarım Satış Kooperatifleri Birliđi 2012-2013 sezonunda üretilen 242 bin ton kuru üzümün ise ancak yüzde 6,7'sini yani 16 bin tonunu alabilmiştir.

Kanun Teklifimizle; Üzüm Tarım Satış Kooperatifleri Birliğinin, kuru üzüm fiyatlarında üreticinin ve ülkemizin aleyhine işleyen fiyat istikrarsızlığının giderebilmesini ve kuru üzüm üreticilerinin ve ihracatının desteklenmesini teminen, kuru üzüm satın alabilmesi ve satın alınan kuru üzümlerin nakliye, ilaçlama, bakım ve depolama giderleri için Gümrük ve Ticaret Bakanlığı bütçesinden 100 milyon lira ödenek ayrılmaktadır.

Bu kapsamda satın alınan kuru üzümlerin 2015 yılı sonuna kadar satılamaması durumunda Birliğin bu kuru üzümlerin nakliye, ilaçlama, bakım ve depolama hizmetleri için ihtiyaç duyacağın kaynak müteakip yıllarda Gümrük ve Ticaret Bakanlığı bütçesine bu amaçla tefrik edilen ödenekten karşılanması öngörülmektedir.

Üzüm Tarım Satış Kooperatifleri Birliđi Gümrük ve Ticaret Bakanlığından aldığı kaynak ile satın aldığı kuru üzümlerin satışından elde edilecek hâsılâtın, Birlik tarafından tahsilatı takip eden ayın on beşine kadar genel bütçeye gelir kaydedilmek üzere hazine hesaplarına aktarılması öngörülmektedir.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1 – Kuru üzüm fiyatlarında üreticinin ve ülkemizin aleyhine işleyen fiyat istikrarsızlığının giderilmesini teminen Gümrük ve Ticaret Bakanlığından kuru üzüm satın alabilmesi ve satın alınan kuru üzümlerin nakliye, ilaçlama, bakım ve depolama giderleri için Üzüm Tarım Satış Kooperatifleri Birliğine kaynak aktarılmaktadır.

MADDE 2– Yürürlük maddesidir.

MADDE 3 – Yürütme maddesidir.

TARIM SATIŞ KOOPERATİF VE BİRLİKLERİ HAKKINDA KANUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- 1/6/2000 tarihli ve 4572 sayılı Tarım Satış Kooperatif ve Birlikleri Hakkında Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 8- Üzüm Tarım Satış Kooperatifleri Birliğinin, kuru üzüm fiyatlarında üreticinin ve ülkemizin aleyhine işleyen fiyat istikrarsızlığının giderilmesini ve kuru üzüm üreticilerinin ve ihracatının desteklenmesini teminen, kuru üzüm satın alabilmesi ve satın alınan kuru üzümlerin nakliye, ilaçlama, bakım ve depolama giderleri Gümrük ve Ticaret Bakanlığı bütçesinin ilgili ödeneginden 100 milyon Türk Lirasını geçmemek üzere karşılanır. Bu kapsamda satın alınan kuru üzümlerin 2015 yılı sonuna kadar satılamaması durumunda Birliğin bu kuru üzümlerin nakliye, ilaçlama, bakım ve depolama hizmetleri için ihtiyaç duyacağı kaynak müteakip yıllarda Gümrük ve Ticaret Bakanlığı bütçesine bu amaçla tefrik edilen ödenekten karşılanır.

Bu kuru üzümlerin satışından elde edilecek hâsılat, Birlik tarafından tahsilatı takip eden ayın on beşine kadar genel bütçeye gelir kaydedilmek üzere hazine hesaplarına aktarılır.”

MADDE 2- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.